

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April – 2024 (As Per Syllabus Year-2018)
SANSKRIT P3: HITOPADESH-MITRALABH (ELE-1)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- Que.-1(A) Translate any Two of the following paragraph. (08)
- (૧) તન્નિરુપયામિ તાવત્ । પ્રકાશં બ્રૂતે – કુત્ર તવ કઙ્કણમ્ । વ્યાધો હસ્તં પ્રસાર્ય દર્શયતિ । પાન્થો ડવદત્ - કથં મારાત્મકે ત્વયિ વિશ્વાસઃ । વ્યાધ ઉવાચ- શ્રુણુ રે પાન્થ, પ્રાગેવ યૌવનદશાયામતિદુર્વૃત આસમ્ । અનેકગોમાનુષાણાં વધાન્મે પુત્રા મૃતા દારાશ્ચ ।
 - (૨) ગૃધોડવદત્- માર્જારો હિ માંસરુચિઃ । પક્ષીશાવકાશ્ચાત્ર નિવસન્તિ । તેનાહમેવં બ્રવીમિ । તત્ શ્રુત્વા માર્જારો ભુમિં સ્પૃષ્ટવાકર્ણો સ્પૃશતિ । બ્રુતે ચ મયા ધર્મશાસ્ત્રં શ્રુત્વા વીતરાગભેદં દુષ્કરં ચાન્દ્રાયણમધ્યવસિતમ્ । પરસ્પરં વિવિદમાનાનામપિ ધર્મશાસ્ત્રં શ્રુત્વા વીતરાગે કેદં દુષ્કરં ચાન્દ્રાયણમધ્યવસિતમ્ । પરસ્પરં વિવિદમાનાનામપિ ધર્મશાસ્ત્રાણમ્ ‘અહિંસો પરમો ધર્મઃ’ इत्यत्रैकमत्यमम यत्र: ।
 - (૩) અસ્તિ કલ્યાણકટકવાસ્તવ્યો ભૈરવો નામ વ્યાધઃ । સ ચૈકદા મૃગમન્વિષ્યન્ વિન્ધ્યાટવીં ગતઃ । તેન તત્ર વ્યાપાદિતં મૃગમાદાયગચ્છતા ઘોરાકૃતિઃ શૂકરો દ્રષ્ટઃ । તતસ્તેન વ્યાધેન મૃગં નિઘાય શુકરઃ શરેણહતઃ । શૂકરેણાપિ ઘનઘોરગર્જનં કૃત્વા સ વ્યાધોમુષ્કદેશે હતઃ સંશિલ્નન્દ્રુમ ઇવ ભૂમૌ નિપપાત ।
 - (૪) તતો યદ્યદાદિશતિ મે પ્રાણેશ્વરસ્તેદેવાહમવિચારિતં કરોમિ । દુત્યોકતમ્-સત્યમેતત્ । લાવણ્યવત્યુવાચ- ધ્રુવં સત્યમેતત્ । તતો ઇતિક્યા ગત્વા તત્સર્વ તુડ-બલસ્યાગ્રે નિવિદિતમ્ । તચ્છુત્વા તુડ-બલોડબ્રવીત્- સ્વામિનાડનીય સમર્પયિત વ્યેતિ કથમેતચ્છક્યમ્ । કૃદન્યાહ- ઉપાયઃ ક્રિયતામ્ । તથા ચ ઉક્તમ્ ।
 ઉપાયેન હિ યચ્છક્યં ન તચ્છક્યં પરાક્રમૈઃ ।
 શૃંગાલેન હતો હસ્તી ગચ્છતા પઙ્કવર્ત્તના ॥
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૦૬)
- Que.-1(B) Explain with Reference to the context any two. (06)
- (૧) અહિંસા પરમો ધર્મઃ ।
 - (૨) અહો નિર્ઘનતા સર્વાપદામાસ્પદમ્ ।
 - (૩) પ્રકૃતિસિદ્ધમિદં હિ મહાત્મનામ્ ।
 - (૪) ધ્રુવાણિ તસ્ય નશ્યન્તિ અધૃવં નષ્ટમેવ ચ ।
- પ્રશ્ન-૨ પ્રાણીકથાનાં ઉદભવ અને વિકાસ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. (૧૪)
- Que.-2 Write aa criticalll note on the origin and development of the Fable Literature. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૨ પંડિત નારાયણભટ્ટની શૈલીની સવિસ્તર ચર્ચા કરો. (૧૪)
- Que.-2 Detil discuss of the style of Pandit Narayan Bhatt. (14)
- પ્રશ્ન-૩ કર્પૂરતિલક હાથીની કથાનો બોધ વર્ણવો. (૧૪)
- Que.-3 The concept of the story of ‘કર્પૂરતિલકહસ્તિઃ’ (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ હરણ અને શિયાળની કથાનો બોધ નિરુપો. (૧૪)
- Que.-3 The concept of the style of મૃગશૃંગાલયોઃ કથા । (14)
- પ્રશ્ન-૪ હિતોપેદશનાં ગ્રંથકારનો પરિચય આપો. (૧૪)
- Que.-4 Give a introduction of hitopadesh. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૪ “મિત્રલાભની કથાઓ આદર્શ મિત્રનું ચિત્ર રજુ કરે છે” આ વિધાનનું સમર્થન કરો. (૧૪)
- Que.-4 Justify the statement “Stories of Mitralabh” present ideal picture of frindship. (14)
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- Que.-5 Write a short notes on any two of the Following. (14)
- 1) મિત્રલાભનું શીર્ષક
 The title of મિત્રલાભ ।
 - 2) સહતિઃ કાર્યસાધિકા ।
 - 3) ચુડાકર્ણ પરિવ્રાજકસ્ય કથા
 - 4) સુપુત્ર અને કુપુત્ર.